	URZĄD STATYSTYCZNY W KRAKOWIE	
	<i>Informacja sygnalna</i>	Data opracowania - wrzesień 2005 r.
Kontakt: e-mail: sekretariatUSKRK@stat.gov.pl tel. (0-12) 415-38-84		Internet: http://www.stat.gov.pl/urzeddy/krak

Nr 16

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W 2004 R.

Województwo małopolskie, według stanu w dniu 31 grudnia 2004 r., zamieszkiwało 3260,2 tys. osób, tj. o 7,3 tys. więcej niż w roku ubiegłym. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 22,4%, produkcyjnym – 62,2%, a poprodukcyjnym – 15,3% całej populacji.

Opiękę medyczną mieszkańców województwa sprawowały zakłady stacjonarnej opieki zdrowotnej, placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wraz ze służbami medycyny pracy oraz – w coraz większym zakresie – prywatna praktyka lekarska finansowana ze środków własnych pacjentów.

W ochronie zdrowia w Małopolsce pracowało (według stanu w dniu 31 XII 2004 r.): 7,7 tys. lekarzy, 1,1 tys. lekarzy stomatologów, 15,6 tys. pielęgniarek, 1,8 tys. położnych oraz 2,2 tys. farmaceutów. Personel ten stanowił 59,4% ogółu pracowników posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego, przy czym dla farmaceutów wskaźnik ten wyniósł 95,5%, dla lekarzy – 76,7%, dla pielęgniarek i położnych – 53,0%, a dla lekarzy dentyków – 41,9%.

W końcu 2004 r. w województwie małopolskim funkcjonowały 73 **szpitale ogólne**. Do sektora publicznego zaliczało się 46 z nich (63,0%). We wszystkich szpitalach i ich oddziałach znajdowało się 14155 łóżek, z czego 96,5% było w dyspozycji szpitali publicznych. Liczba osób leczonych w placówkach szpitalnych w ciągu roku wyniosła 499,4 tys. Przeciętny pobyt chorego w szpitalu ogólnym wyniósł 14,6 dnia.

Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 43,5 łóżka, a ze szpitalnej opieki medycznej skorzystało 1,5 tys. osób; dla Polski – odpowiednio 48,0 łóżek i 1,7 tys. osób.

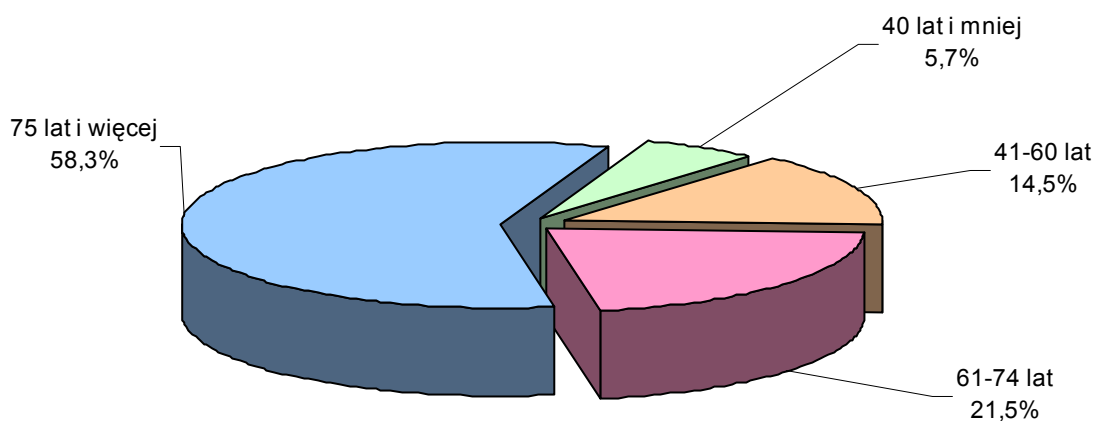
Opiękę stacjonarną długoterminową w 2004 r., według stanu w dniu 31 XII, sprawowało 28 placówek typu opiekuńczo-leczniczego: 23 zakłady opiekuńczo-lecznicze, 2 zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze oraz 3 hospicja. Łącznie w dyspozycji tych placówek było 1799 miejsc. W ciągu całego roku opieką objęto 4125 osób. Przyjęto 2540 pacjentów, wypisano – 1398, zmarło – 1072. W efekcie według stanu w końcu roku w placówkach tego typu przebywało 1655 pacjentów i były to w większości osoby w wieku 75 lat i więcej (58,3%). Pacjenci nie opuszczający łóżek stanowili 43,0%. Średni czas pobytu pacjenta wyniósł 32,7 dnia w hospicjach, 162,1 dnia w zakładach opiekuńczo-leczniczych i 181,9 dnia w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych.

Opiękę nad pacjentami placówek stacjonarnej opieki zdrowotnej długoterminowej sprawowały 1254 osoby. Personel medyczny liczył 93 lekarzy, 504 pielęgniarki, 59 rehabilitantów. Do pozostałego personelu zaliczało się przede wszystkim: 15 psychologów, 2 pedagogów, 45 opiekunów, 12 pracowników socjalnych, 269 salowych. Dodatkowo na zasadach wolontariatu pracowały 74 osoby.

Podstawowe dane o placówkach opieki długoterminowej i ich wykorzystaniu według stanu w dniu 31 XII przedstawia tablica:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zakłady opiekuńczo-lecznicze	Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	Hospicja
Liczba zakładów	23	2	3
Miejsca stacjonarne	1641	95	63
Liczba pacjentów	1545	53	57
w tym:			
w wieku 75 lat i więcej	904	33	28
nie opuszczający łóżek	638	20	53

**STRUKTURA PACJENTÓW
ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ TYPU OPIEKUŃCZO-LECZNICZEGO
WEDŁUG WIEKU W 2004 R.
Stan w dniu 31 XII**

Stacjonarną opiekę zdrowotną świadczyły także **zakłady opieki psychiatrycznej**. W końcu 2004 r. działały 3 tego typu zakłady; 2 placówki należące do grupy zespołów zakładów i szpitali dla nerwowo i psychicznie chorych oraz 1 zakład MONAR. Średnia liczba łóżek rzeczywistych we wszystkich obiektach wynosiła 1246. W ciągu roku leczeniem objęto 12,9 tys. osób. Przeciętnie 1 pacjent przebywał na leczeniu psychiatrycznym 31,7 dnia.

Usługi **lecznictwa uzdrowiskowego** w końcu 2004 roku świadczyło 11 szpitali uzdrowiskowych, 36 sanatoriów uzdrowiskowych, 5 zakładów przyrodolecznicznych, 6 przychodni uzdrowiskowych oraz 1 sanatorium rehabilitacyjne. Obiekty te zlokalizowane były na obszarach bogatych w naturalne zasoby surowców leczniczych znajdujących się w powiatach: gorlickim, nowosądeckim, nowotarskim, wielickim oraz w mieście Kraków. Powiat nowosądecki i nowotarski skupiały na swoim terenie aż 78% wszystkich placówek lecznictwa uzdrowiskowego. Szpitale i sanatoria uzdrowiskowe oraz sanatorium rehabilitacyjne oferowały łącznie 6304 łóżka, przy czym 72,8% było w dyspozycji sanatoriów uzdrowiskowych. W porównaniu z danymi z roku poprzedniego przybyła 1 placówka uzdrowiskowa lecznictwa stacjonarnego i tym samym zwiększyła się liczba dostępnych łóżek (o 128).

Z usług placówek lecznictwa uzdrowiskowego skorzystało w ciągu 2004 roku 75,5 tys. kuracjuszy, tj. o 6,8 tys. więcej niż przed rokiem. Prawie 76% z nich przebywało w sanatoriach uzdrowiskowych. Z usług szpitali uzdrowiskowych skorzystało 17,8 tys. osób (23,6%). Kuracjusze,

k którzy w całości opłacali swój pobyt w placówkach uzdrowiskowych stanowili 23,0% ogółu. Średni czas pobytu pacjenta w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego wyniósł 18 dni (17 dni w sanatoriach uzdrowiskowych, 22 – w szpitalach uzdrowiskowych). Zakłady lecznictwa uzdrowiskowego przyjęły w ciągu 2004 roku 21,8 tys. pacjentów ambulatoryjnych. Świadczyły one różnorodne zabiegi lecznicze, m.in.: kąpiele mineralne, inhalacje, zabiegi borowinowe, masaże, elektrolecznictwo, światłolecznictwo, kinezyterapię, wodolecznictwo.

Podstawową opiekę zdrowotną ludności świadczyły publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz służby medycyny pracy, jak również lekarze prowadzący indywidualne lub grupowe praktyki lekarskie i stomatologiczne.

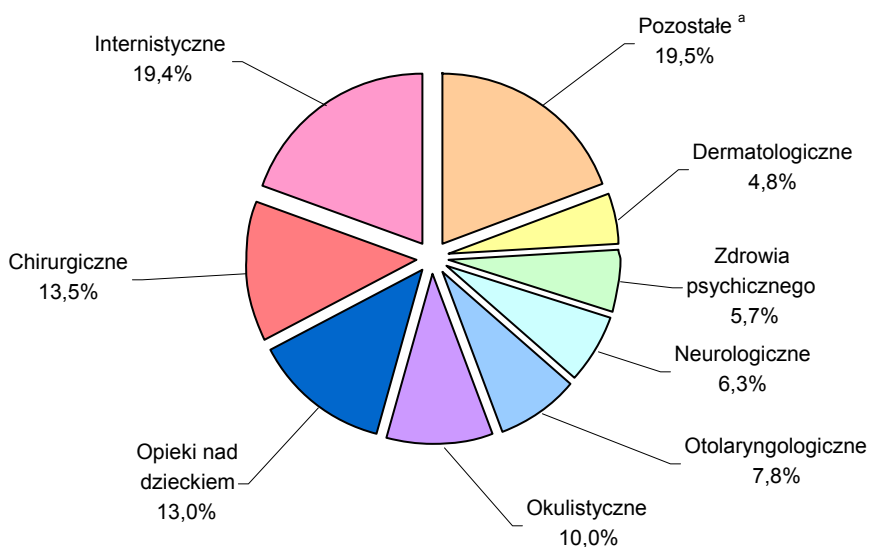
Informacje zamieszczone w notatce nie ujmują działalności lekarzy i lekarzy stomatologów prowadzących praktykę lekarską w prywatnych gabinetach, w których porady opłacane są przez pacjentów.

W końcu 2004 r. w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON zarejestrowanych było 6,1 tys. podmiotów prowadzących praktykę lekarską oraz 1,9 tys. podmiotów prowadzących działalność stomatologiczną.

Na terenie Małopolski, według stanu w dniu 31 grudnia 2004 r., działało 1539 **placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej**. Zalicza się tutaj 1144 przychodnie, ośrodki zdrowia i poradnie (z tego 1068 dla ogółu ludności, a 76 w ramach służb medycyny pracy) oraz 395 praktyk lekarskich (247 w miastach i 148 na wsi). Niepubliczne zakłady stanowiły 73,2% wszystkich zakładów opieki zdrowotnej. Miasto Kraków skupiało na swoim terenie 34,4% publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz 16,5% praktyk lekarskich.

Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzieliły w ciągu 2004 r. 22,6 mln porad, na które składało się 20,2 mln porad lekarskich oraz 2,4 mln porad stomatologicznych. Wzrosła liczba udzielonych specjalistycznych porad lekarskich z 7,7 mln w 2003 r. do 8,5 mln w 2004 r. W ramach służb medycyny pracy udzielono 1,3 mln porad, co stanowiło prawie 5,7% ogółu porad udzielonych w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

STRUKTURA PORAD UDZIELONYCH PRZEZ LEKARZY W RAMACH SPECJALISTYCZNEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ WEDŁUG RODZAJU PORADNI W 2004 R.

^a Chorób zakaźnych, gruźlicy i chorób płuc, leczenia uzależnień, medycyny pracy, medycyny sportowej, onkologiczne, rehabilitacyjne, urologiczne, inne.

W placówkach działających na terenie Krakowa udzielono 6,8 mln porad lekarskich (33,7% ogółu) i 0,9 mln porad stomatologicznych (36,7%).

W ogólnodostępnych poradniach podstawowej opieki zdrowotnej w województwie udzielono 12,3 mln porad, w tym w ramach lekarskich wizyt domowych – 2,6%.

Na 1 mieszkańca województwa przypadało 6,9 porady udzielonej w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, czyli tyle co przed rokiem. Przewidywały pod tym względem miasta: Tarnów ze średnią 11,7 porady na 1 mieszkańca, Nowy Sącz oraz Kraków (po 10,2). Najmniej porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca udzielono w placówkach z terenu powiatów: tarnowskiego i wielickiego (po 4,5), krakowskiego (4,6) oraz nowosądeckiego (4,7).

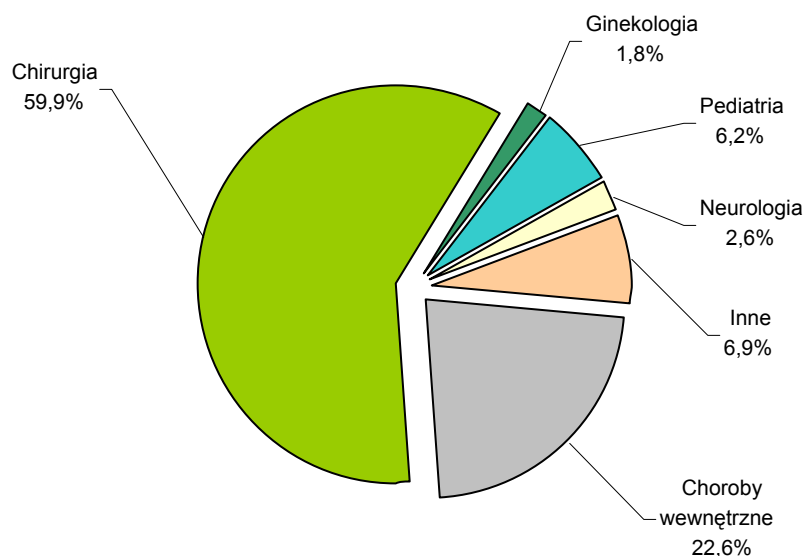
Ponad 98% porad udzielonych w placówkach działających w miastach przypadało na publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, natomiast zaledwie 1,9% na indywidualne lub grupowe praktyki lekarskie. W placówkach działających na terenach wiejskich, które udzieliły 23,4% wszystkich porad w województwie, udział porad udzielonych przez zakłady opieki zdrowotnej był niższy niż w miastach i wyniósł 92,8% (pozostałe 7,2% przypadało na indywidualne lub grupowe praktyki lekarskie).

Pomoc medyczną w nagłych przypadkach w końcu 2004 r. świadczyło 59 jednostek pomocy doraźnej, tj. o 12 jednostek więcej niż przed rokiem.

Jednostki pomocy doraźnej dokonały w ciągu 2004 roku 233,4 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia. Najczęstszym miejscem zdarzenia był dom chorego lub poszkodowanego – 172,9 tys. wyjazdów (74,1%). Zdarzenia w ruchu uliczno-drogowym spowodowały 7,2% wyjazdów. Wyjazdy do pracy poszkodowanego stanowiły 1,3%. Najrzadziej wyjeżdżano do szkół (niespełna 1% wyjazdów).

Podczas wyjazdów i w trybie ambulatoryjnym jednostki pomocy doraźnej obsłużyły w ciągu całego roku 698,9 tys. osób. W izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym z pomocy skorzystało nieco ponad 465 tys. osób, natomiast w domu chorego lub w innym miejscu zachorowania 233,8 tys. osób. Wśród osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego prawie 20% stanowiły osoby w wieku 0–18 lat. W przeliczeniu na 1000 ludności w 2004 r. z medycznej pomocy doraźnej skorzystało 215 osób.

STRUKTURA ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH UDZIELONYCH W TRYBIE AMBULATORYJNYM W RAMACH POMOCY DORAŻNEJ WEDŁUG RODZAJU ŚWIADCZENIA W 2004 R.

Sprzedaż leków i środków medycznych w końcu 2004 r. prowadziły 922 apteki (w tym 3 zakładowe) oraz 66 punktów aptecznych. W porównaniu ze stanem sprzed roku przybyło 18 aptek oraz 17 punktów aptecznych. Sprzedaż leków gotowych i recepturowych prowadziło 598 aptek, a wyłącznie gotowych – 324 apteki. Dyżury nocne pełniło 367 aptek, spośród których dyżury nocne okresowe pełniły 344 apteki, natomiast stałe – 23 apteki. Na terenach wiejskich działalność prowadziło 209 aptek oraz 66 punktów aptecznych.

W aptekach i punktach aptecznych na koniec grudnia 2004 r. pracowało 4520 osób, w tym 1985 magistrów farmacji oraz 1450 techników farmaceutycznych.

Najwięcej aptek działało na terenie Krakowa (310 placówek), Tarnowa (53), powiatu krakowskiego (46) oraz w Nowym Sączu (44).

Zmniejszyła się liczba osób przypadająca na jedną aptekę (punkt apteczny) z 3408 osób w końcu 2003 r. do 3300 według stanu odnotowanego rok później (w miastach z 2330 do 2274; na wsi z 6344 do 5959).

W końcu 2004 r. na terenie województwa działały 34 **żłobki** i 1 oddział żłobkowy. Łącznie w ich dyspozycji było 2126 miejsc rzeczywistych w pełni przygotowanych na przyjęcie dziecka. W porównaniu do stanu sprzed roku ubyły 2 placówki i tym samym zmniejszyła się liczba miejsc (o 120). Na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach przypadało 50,9 miejsca, podczas gdy rok wcześniej – 53,7.

W ciągu 2004 r. łącznie w placówkach żłobkowych przebywało 3797 dzieci, tj. o 63 więcej niż w ciągu poprzedniego roku. W końcu 2004 r. odnotowano 1734 wychowanków, spośród których najliczniejszą grupę stanowiły 2-latki (784 dzieci, czyli 45,2%). Na 1000 dzieci do lat 3 w województwie, 18 przebywało w żłobkach. Przeciętny pobyt dziecka wyniósł 73,4 dnia i był o 2,3 dnia dłuższy niż w 2003 r.

Według stanu w dniu 31 grudnia, łącznie we wszystkich placówkach, profilaktycznych świadczeń zdrowotnych połączonych z opieką nad dziećmi w czasie pracy rodziców lub opiekunów udzielało 530 osób, w tym 78 pielęgniarek.

Najwięcej placówek działało na terenie Krakowa (22). W Tarnowie funkcjonowało 6 żłobków. Po 1 w powiatach: chrzanowskim, krakowskim, oświęcimskim, limanowskim, myślenickim i mieście Nowy Sącz. W powiecie wielickim funkcjonował 1 oddział żłobkowy.

Działalność w **zakresie stacjonarnej pomocy społecznej** w końcu 2004 r. prowadziło 116 domów lub zakładów (w tym 5 filii). Łącznie w dyspozycji zakładów stacjonarnej pomocy społecznej było 8,4 tys. miejsc, w tym w domach pomocy społecznej oraz ich filiach – 92,7%. Prawie 27% ogółu miejsc przeznaczonych było dla osób przewlekle somatycznie chorych, 26,0% – dla przewlekle psychicznie chorych, 23,2% – dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, 20,9% dla osób w podeszłym wieku, 2,6% – dla bezdomnych, a pozostałe 0,4% dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

Do sektora publicznego należało 57,8% placówek stacjonarnej pomocy społecznej, w których znajdowało się 77,8% wszystkich miejsc.

W zakładach stacjonarnej pomocy społecznej w ciągu 2004 roku umieszczono 1904 osoby, czyli prawie o 42% mniej niż w ubiegłym roku. Na umieszczenie w placówce według stanu w końcu roku oczekiwało 547 osób, co stanowiło 54,5% oczekujących w 2003 r. Prawie 84% z nich czekało na miejsce w domu pomocy społecznej.

W zakładach stacjonarnej pomocy społecznej, według stanu na koniec roku, przebywało 8344 pensjonariuszy, spośród których najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 75 lat i więcej (31,7% całej zbiorowości) oraz w wieku 41–60 lat (29,0%). Pensjonariusze, którzy nie opuszczali łóżek stanowili 13,0% mieszkańców zakładów pomocy społecznej. Swój pobyt w placówce 80,1% pacjentów opłacało z emerytur i rent (6684 osoby), a z zasiłku stałego pomocy społecznej 12,6% (1053 osób). Zaledwie 324 osoby (3,9%) opłaciły swój pobyt w pełnej wysokości.

Opiekę nad pensjonariuszami placówek w końcu 2004 r. sprawowało 5812 osób, w tym w domach pomocy społecznej – 5674. Personel medyczny liczył 18 lekarzy, 910 pielęgniarek oraz 116 rehabilitantów.

Najwięcej zakładów stacjonarnej pomocy społecznej działało na terenie Krakowa (21 placówek), powiatu tarnowskiego (13), miasta Tarnów (10) oraz powiatu krakowskiego (9).

Podstawowe informacje o zakładach stacjonarnej pomocy społecznej i ich filiach według stanu w końcu roku przedstawia tablica:

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki	Miejsca	Pensjonariusze
OGÓLEM2003	115	8426	8324
2004	116	8424	8344
domy pomocy społecznej	94	7812	7735
placówki zapewniające całodobową opiekę ^a w ramach działalności gospodarczej.....	3	77	74
środowiskowe domy samopomocy	4	110	141
schronisko lub dom dla bezdomnych	6	260	241
pozostałe placówki	9	165	153
dla osób:			
w podeszłym wieku	36	1759	1738
przewlekłe somatycznie chorych	22	2268	2238
przewlekłe psychicznie chorych	22	2191	2200
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	22	1406	1404
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	8	549	538
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	2	36	33
bezdomnych	4	215	193

a Osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku.

Na rzecz zakładów świadczących opiekę zdrowotną pracowały **punkty krwiodawstwa**. W 2004 r., według stanu w dniu 31 XII, działalność prowadziło jedno Regionalne Centrum Krwiodawstwa posiadające 18 oddziałów terenowych. Do placówek tych zgłosiło się 37,5 tys. krwiodawców, w tym 37,1 tys. honorowych. Łącznie, licząc na koniec roku, pobrano 66,1 tys. jednostek krwi pełnej, przy czym 1 jednostka równa się 450 ml. Stan pobranego osocza wyniósł 68,9 tys. jednostek świeżo mrożonego osocza. Jednostka taka odpowiada 200 ml. Przedstawione informacje nie uwzględniają danych MON oraz MSWiA.

Do opracowania notatki wykorzystano dane ze sprawozdawczości Głównego Urzędu Statystycznego, sprawozdawczości resortowej Ministerstwa Zdrowia oraz informacje z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON.

Opracowanie: Dorota Król, Teresa Puch – Urząd Statystyczny w Krakowie, Oddział w Limanowej.